

Ministryně Ing. Jaroslava Němcová, MBA

MPSV ČR

Na Poříčním právu 1/376

128 01 Praha 2

Vážená paní ministryně,

obracíme se na Vás po důkladném prostudování současné situace IT systémů na Vámi momentálně spravovaném ministerstvu.

Jistě se můžeme shodnout, že momentální stav interních IT systémů je hrubě neuspokojivý. Zásadním problémem zde například je nekomunikace jednotlivých systémů navzájem. Občan pak musí chodit z úřadu na úřad a znovu podávat informace, které již zadal jinde a to i přes to, že oba úřady zastřešuje jedno ministerstvo. Matka dítěte, která přechází z mateřské dovolené na rodičovskou tak musí nesmyslně obíhat mezi Úřadem práce a Českou správou sociálního zabezpečení, což neúměrně a zbytečně zatěžuje nejen dané úřady, ale hlavně klienta - občana. Za tímto zbytečným nepohodlím ale vnímáme ještě výraznější problémy.

Celou jednu soustavu systémů pro MPSV dodává pouze jedna společnost – OKSystem. Provoz těchto systémů stát stojí čtyři sta milionů ročně s tím, že tyto náklady téměř pravidelně rok od roku stoupají.

1. OKsystem je více než 20 let starý systém a je tak technologicky velmi zastaralý. Mezi jednotlivými agendami nedochází k výměně dat.
2. Státní správa neví, co se v systému děje a jaké jsou jeho rozhodovací mechanismy, může tedy klidně docházet k manipulacím s výplatami dávek, odhalení takových manipulací by bylo téměř nemožné.
3. Neexistují popisy procesů v jednotlivých agendách, jednotlivé agendy mezi sebou nespoupracují a k systému neexistuje žádná dostupná dokumentace.
4. Stát tento systém nevlastní a nevlastní dokonce ani data, tedy osobní a sociální údaje všech občanů, nikdo nemůže zaručit, že se k takto citlivým datům nemůžou dostat třetí osoby a že s těmito daty není obchodováno, toto je velký bezpečnostní problém!
5. Při přechodu na jiný systém není vůbec jisté, zda o tyto data stát nepřijde.
6. Software splňuje klasické příznaky vendor lock-in, smlouvu lze vypovědět jen velmi složitě, je tedy silná závislost na jednom dodavateli, může docházet k vydírání a snaze zvyšovat poplatky.
7. Dramaticky rostou náklady na provoz, dnes téměř půl miliardy ročně.
8. Systém nesplňuje legislativní podmínky, především Zákon o informačních systémech veřejné správy a neodpovídá ani požadavkům Národního architektonického plánu.

Alespoň někteří zaměstnanci MPSV si tyto problémy uvědomili již v minulém volebním období a učinili i kroky k nápravě nežádoucího stavu. Na sociálním výboru i při individuálních prezentacích jsme měli možnost nahlédnout do současného stavu IT systémů ministerstva. Některé projekty jsou již spuštěny, některé před produkčním nasazením – a i přes zdouhavost celého procesu zde byly minimálně podniknuty kroky správným směrem, například v nové podobě výběrových řízení.

Jenže místo odstranění chyb a navázání na zdravou část výsledků jsme svědky hluboké personální čistky politických, ale i odborných náměstků, včetně Roberta Baxy, který některé pozitivní změny na ministerstvu zaváděl. Ve stejnou chvíli se na MPSV jako poradce vrací Oleg Blaško, který se nikde nezdržel dlouho, zato například při svém minulém působení na MPSV na konci roku 2013 zvládl nasadit systémy od firmy Gordic za deset dní. Dalo by se to považovat za IT zázrak, kdyby už audit na začátku roku 2014 neprokázal, že nejsou řádnými smlouvami pokryté ani základní provozní věci. Dle našeho názoru je tento postup také v přímém rozporu se smyslem a duchem zákona o veřejných zakázkách. Ve stejné věci nás překvapilo, že se na nás obrátili zaměstnanci ČSSZ, kteří se velmi obávají návratu doktora Viléma Kahouna či střet zájmů Marie Bílkové, která se na úřad také vrací (viz například <https://hlidacipes.org/stret-zajmu-kolem-nove-ministryne-prace-privedla-si-lidi-kteri-figuruji-policejnim-vysetrovani-starych-kauz/>). Problematické jsou tak nejen odchody úředníků, ale i nové personální volby.

Jistě v kontextu výše zmíněných skutečností chápete, že takové personální změny bez hlubšího vysvětlení vzbuzují údiv.

Věříme ale, že se jedná pouze o zvláštní a dlouhou řadu nešťastných náhod. Tímto Vás prosíme o:

- a. vysvětlení a zdůvodnění personálních změn
- b. o Váš plán dalšího postupu v případě dořešení běžících smluv se společností OKsystem
- c. o jasnou koncepci dalších výběrových řízení

Budeme se těšit na Vaše odpovědi. A protože chceme být opozicí konstruktivní, rádi s Vámi budeme případně konzultovat bližší detaily nastavení IT veřejných zakázek. IT infrastruktura v tomto oboru je pro stát bezpečnostně fatální, pracuje s velmi citlivými informacemi a nakládá s miliardovými částkami. Je tak v zájmu všech politických stran najít odborně uspokojivé a transparentní řešení celé situace. U Vašeho dočasného postupu bohužel nejsme přesvědčeni ani o jednom, ani o druhém.

V očekávání Vaší odpovědi

Lukáš Kolářík

Ondřej Profant

Poslanci České pirátské strany